

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝ/ΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΑΧΑΡΝΩΝ 2, 101 76
Τηλ.: 210-2124331
Fax : 210-5243522

22 FEB. 2012

Αθήνα 21/2/ 2012
Αριθμ. Πρωτ.:271

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Διατήρηση και προστασία των φυτογενετικών πόρων της χώρας»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 3174/20-12-2011 ✓

Απαντώντας στην παραπάνω ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής κα **Η. Διώτη**, για τα θέματα της αρμοδιότητας μας, σας πληροφορούμε τα εξής :

Η Ελλάδα αποτελεί μία από τις πλουσιότερες χώρες του κόσμου σε βιοποικιλότητα, την οποία οφείλει να προστατεύσει και θεωρείται ένα από τα σπουδαιότερα κέντρα καταγωγής και εξέλιξης των καλλιεργούμενων ειδών.

Η Τράπεζα Διατήρησης Γενετικού Υλικού (ΤΓΥ) ιδρύθηκε με το Π.Δ/γμα 915/8-8-81, στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών και υποχρεώσεων που έχουν θεσπιστεί με σκοπό την έγκαιρη συλλογή και την αποτελεσματική προστασία των φυτογενετικών πόρων και της αγροτικής βιοποικιλότητας της χώρας. Εντάχθηκε στη Διεύθυνση Γεωργικών Ερευνών του Υπουργείου Γεωργίας, ενώ το 1992 μεταφέρθηκε στο Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Βόρειας Ελλάδας (ΚΓΕΒΕ).

Με το Π.Δ/γμα αριθ. 80 τεύχος Α', ΦΕΚ 40/22-3-1990 για την "Προστασία του φυτικού γενετικού υλικού της χώρας" (άρθρο 6) , συστάθηκε το Εθνικό Σύστημα Διατήρησης και Προστασίας Φυτογενετικών Πόρων Καλλιεργούμενων Ειδών, στο οποίο εντάχθηκε η ΤΓΥ, οι συλλογές-φυτείες που είχαν εγκατασταθεί, ιδιαίτερα δενδρωδών και θαμνωδών ειδών παραδοσιακών ποικιλιών-κλώνων και αντίστοιχων άγριων ειδών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση κ.ά. Επίσης, με το άρθρο 7 ορίστηκε η ΤΓΥ του ΚΓΕΒΕ του ΕΘΙΑΓΕ, ως το Συντονιστικό-Εκτελεστικό Όργανο του Εθνικού Συστήματος Διατήρησης και Προστασίας Φυτογενετικών Πόρων Καλλιεργούμενων Ειδών.

Η ΤΓΥ, στην προσπάθειά της να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, ανέπτυξε δράσεις και συνέβαλλε στη διάσωση και διατήρηση των φυτογενετικών πόρων, καθώς και στην έρευνα για την αγροτική βιοποικιλότητα στην Ελλάδα, με κύριους στόχους:

- την αξιοποίηση του εγχώριου γενετικού υλικού στη γενετική βελτίωση και στη δημιουργία νέων ποικιλιών από τις παραδοσιακές ποικιλίες και τα άγρια συγγενή είδη (με μεγαλύτερη προσαρμογή στις τοπικές συνθήκες, σε συστήματα χαμηλών εισροών και στην οργανική γεωργία),
- την ανάπτυξη της επιστημονικής γνώσης και της έρευνας σχετικά με την προστασία και αξιοποίηση των γενετικών πόρων για τα τρόφιμα και τη γεωργία και
- την προώθηση δράσεων και στρατηγικών με στόχο τη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας.

Για τη διαφύλαξη της αγροτικής βιοποικιλότητας και την αξιοποίηση του φυτογενετικού υλικού της χώρας πρόσφατα μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο δύο κοινοτικές οδηγίες που αφορούν στην επίσημη εγγραφή τοπικών φυτικών ποικιλιών, καθώς και στην παραγωγή και εμπορία του πολλαπλασιαστικού τους υλικού. Η νομοθεσία αυτή επιτρέπει και προωθεί την κατά παρέκκλιση αποδοχή γεωργικών τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών και ποικιλιών που είναι φυσικά προσαρμοσμένοι στις τοπικές και περιφερειακές συνθήκες και απειλούνται από γενετική διάβρωση. Η πρώτη ΚΥΑ (324975/11378/16-9-2009, ΦΕΚ 2038/Β/2009) αφορά φυτά μεγάλης καλλιέργειας και η δεύτερη ΚΥΑ (134599/21-1-2011, ΦΕΚ 194/Β'/2011) αφορά κηπευτικά. Η θέσπιση των εφαρμοστικών μέτρων και των λεπτομερειών που θα ρυθμίζουν τις σχετικές λεπτομέρειες για την παραγωγή και εμπορία τέτοιων προστατευόμενων ποικιλιών βρίσκεται σε εξέλιξη.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (Π.Α.Α.) 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής»), εφαρμόζεται η Δράση:

3.2. «ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΕΚΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΑΠΟ ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΔΙΑΒΡΩΣΗ» του Μέτρου 2.1.4. «Γεωργοπεριβαλλοντικές Ενισχύσεις».

Στόχος της Δράσης 3.2 είναι, όπως η διατήρηση εκτατικών τοπικών ποικιλιών που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση.

Η δράση αφορά είδη και ποικιλίες που περιλαμβάνονται στο σχετικό κατάλογο απειλούμενων με γενετική διάβρωση, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά και απευθύνεται σε παραγωγούς, οι οποίοι:

- καλλιεργούν ετήσια και πολυετή φυτικά είδη,
- διατηρούν τοπικές ποικιλίες φυτικών ειδών πολυετών καλλιεργειών και
- αναπαράγουν πολλαπλασιαστικό υλικό από τις ετήσιες και πολυετείς καλλιεργούμενες τοπικές ποικιλίες των ειδών και ποικιλιών του προαναφερόμενου καταλόγου.

Η δράση αναμένεται να προκηρυχθεί σύντομα, με προϋπολογισμό 2 εκ. €.

Όσον αφορά στην καλλιέργεια γενετικώς τροποποιημένων σπόρων επισημαίνεται ότι η γενετική τροποποίηση MON810 αραβόσιτου είναι η μόνη η οποία έχει εγκριθεί για καλλιέργεια στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καλλιεργείται σε κάποιες εκτάσεις (περίπου 882.000 εκτάρια και μόνο σε 5 Κράτη - Μέλη το 2010).

Από το έτος 2005, που καλλιεργήθηκε για πρώτη φορά στην ΕΕ ο παραπάνω γενετικά τροποποιημένος αραβόσιτος, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) προβαίνει σε αλληπάλληλες προσωρινές απαγορεύσεις καλλιέργειάς του, όπως προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία.

Το ΥΠΑΑΤ πρόσφατα αποφάσισε την απαγόρευση της καλλιέργειας αραβόσιτου που έχει υποστεί γενετική τροποποίηση MON810 στηριζόμενο σε επιστημονικά στοιχεία, που αφορούν πιθανό κίνδυνο για το περιβάλλον, την ανθρώπινη υγεία και τη μελισσοκομία (Οκτώβριος 2011).

Γενικότερα η επιστημονική τεκμηρίωση, η οποία απαιτείται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία προκειμένου να γίνει αποδεκτή μια τέτοια απαγόρευση, στηρίζεται μεταξύ άλλων και στην ανάγκη προστασίας της βιοποικιλότητας.

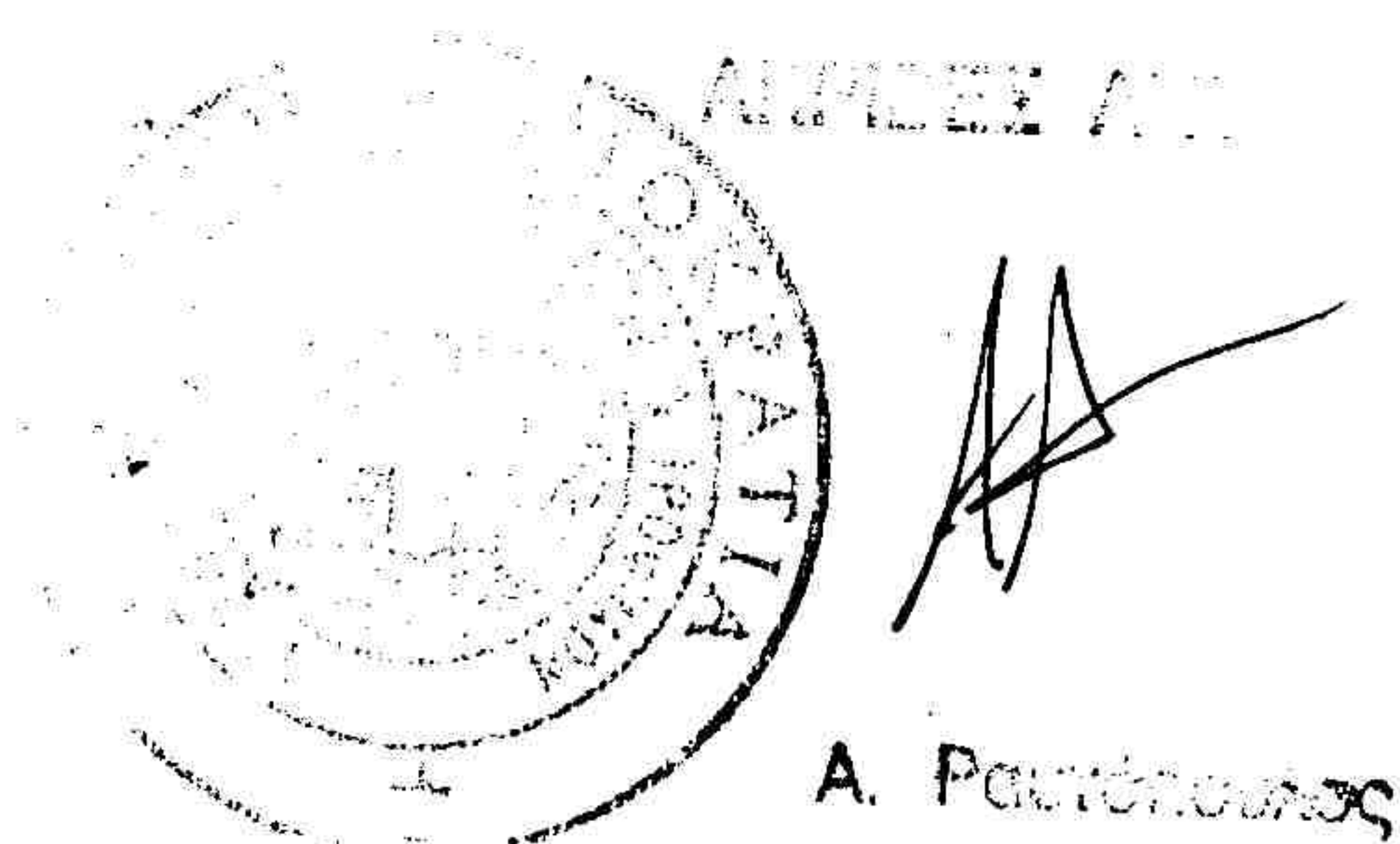
Επίσης, παρά το γεγονός ότι η καλλιέργεια της γενετικά τροποποιημένης πατάτας Amflora, η οποία έχει εγκριθεί από την Ε.Ε. για περιορισμένες χρήσεις, αφορά πολύ περιορισμένο και ελεγχόμενο αριθμό στρεμμάτων μόνο στη βόρεια Ευρώπη, το ΥΠΑΑΤ έχει ήδη δρομολογήσει τη διαδικασία απαγόρευσης καλλιέργειάς της στη χώρα μας.

Σημειώνεται ότι, επί του παρόντος, η απαγόρευση καλλιέργειας από ένα Κράτος - Μέλος πρέπει να στηρίζεται σε αυστηρά επιστημονικά κριτήρια επικινδυνότητας. Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η οδηγία, στην οποία στηρίζεται η έγκριση ελευθέρωσης μιας γενετικής τροποποίησης στο περιβάλλον, βρίσκεται ήδη σε διαδικασία τροποποίησης, προκειμένου να δίνεται μεγαλύτερη ελευθερία στα Κράτη-Μέλη να προβαίνουν σε απαγόρευση καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών για λόγους άλλους από αυτούς της επικινδυνότητας (π.χ. κοινωνικο-οικονομικούς).

Η Ελλάδα πραγματοποιεί συστηματικούς ελέγχους των συμβατικών σπόρων σποράς που διακινούνται στη χώρα μας, προκειμένου να αποφευχθεί η παρουσία πιθανών προσμίξεων με γενετικά τροποποιημένους σπόρους. Το θέμα αυτό έχει ρυθμιστεί από το 2001 με εθνική νομοθεσία, δεδομένου ότι, προς το παρόν, δεν έχει ρυθμιστεί σε Κοινοτικό επίπεδο.

Επισημαίνεται ότι, η απαγόρευση καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων φυτών, η οποία και εφαρμόζεται στη χώρα μας, αποτελεί έναν σημαντικό άξονα της πολιτικής του ΥΠΑΑΤ για τη διάσωση της βιοποικιλότητας.

Συνεπώς, αποτελεί μονόδρομο η διατήρηση της αντίθεσής μας κατά της καλλιέργειας γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής – Γρ. κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κα Η. Διώτη